

Statistikk fra spesialisthelsetjenesten – Avdeling helseregistre

Type data	Aktivitetsdata
Sektor	Psykisk helsevern for voksne (PHV) og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)
Periode	Årsdata 2022
Register	Norsk pasientregister
Dato publisert	17.03.2023

Aktivitetsdata for psykisk helsevern for voksne og tverrfaglig spesialisert rusbehandling

Hovedtall for året 2022 med endring fra 2021

- Nesten 168 000 personer fikk helsehjelp i psykisk helsevern for voksne i 2022. Det gir en økning på 3 prosent fra samme periode året før. Økningen gjelder alle helseregionene. Det er økt døgnaktivitet, og en reduksjon i antall polikliniske konsultasjoner. Dette skyldes en reduksjon i de indirekte polikliniske kontaktene.
- 33 500 personer mottok helsehjelp i tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) i 2022. Det betyr en økning på 2 prosent fra året før. Også for dette tjenesteområdet er det økt døgnaktivitet fra 2021 til 2022, mens vi ser nedgang i antall polikliniske kontakter. Dette skyldes færre indirekte polikliniske kontaktene sammenliknet med året før.

Psykisk helsevern for voksne

Nesten 168 000 pasienter fikk helsehjelp i psykisk helsevern for voksne i 2022. Dette er en økning på 3 prosent fra 2021.

Tabell 1 presenterer hovedtall for aktivitet i psykisk helsevern for voksne for 2022. De regionale tallene omfatter aktivitet ved tilknyttede helseforetak og private avtaleinstitusjoner og er ikke korrigert for gjestepasienter mellom regionene.

Tabell 1: Nøkkeltall for aktivitet i psykisk helsevern for voksne, fordelt etter behandlende region. Gjelder hele 2022 og endring fra 2021.

	Helse Sør-Øst		Helse Vest		Helse Midt-Norge		Helse Nord		Private institusjoner ⁵⁾		Landet	
	Antall	Endring (%)	Antall	Endring (%)	Antall	Endring (%)	Antall	Endring (%)	Antall	Endring (%)	Antall	Endring (%)
Pasienter ¹⁾	91 183	2	33 723	6	25 870	2	15 054	0	5 145	21	167 952	3
Utskrivninger ²⁾	24 279	5	10 120	2	6 652	2	5 725	4	171	-21	46 947	4
Oppholdsøgdøgn ³⁾	565 115	2	220 089	2	131 823	4	104 702	3	18 904	29	1 040 633	3
Avdelingsopphold	30 709	4	14 536	4	8 300	3	6 565	5	278	15	60 388	4
Dagbehandling	2 849	12	4 614	13	5	-91	1 135	164	0	-100	8 603	19
Polikliniske kontakter	1 085 072	-2	361 806	1	278 283	-2	153 790	-1	45 809	29	1 924 760	-1
- Direkte	804 272	8	284 154	6	210 038	15	112 561	-1	36 074	50	1 447 099	9
- Indirekte ⁴⁾	280 800	-22	77 652	-13	68 245	-32	41 229	-3	9 735	-16	477 661	-21

- 1) En pasient kan ha vært i behandling i flere helseregioner. Det nasjonale pasienttallet er derfor lavere enn summen av de regionale tallene.
- 2) Utskrivninger er aggregert og telles per rapporteringsenhet.
- 3) Antall oppholdsdøgn inkluderer døgn innenfor rapporteringsperiodens start og slutt.
- 4) Indirekte polikliniske kontakter omfatter polikliniske kontakter rapportert med [kontakttype](#) 5, 6 eller 7. Kode 6 og 7 gjelder tele- og videokonsultasjoner som oppfyller ISF-regelverkets krav for refusjon (nye koder fra 2021).
- 5) Kolonnen for private institusjoner gjelder private i ordningen for fristbrudd og fritt behandlingsvalg. Eventuell FBV-aktivitet ved private institusjoner som også har kjøps- eller driftsavtaler med de regionale helseforetakene inngår i den regionale aktivitetsstatistikken.

Det er redusert aktivitet ved poliklinikkene 2022 sett under ett og sammenlignet med samme periode året før. Dette skyldes 21 prosent nedgang i de indirekte polikliniske kontaktene. Med indirekte kontakter menes aktivitet der pasienten ikke er fysisk til stede - eksempelvis telefonsamtaler og møter mellom fagpersoner. Nedgangen fra 2021 til 2022 gjelder telefonmøter med førstelinjetjenesten og tele- og videokonsultasjoner. De direkte polikliniske konsultasjonene øker med 9 prosent. Det kan virke som om situasjonen er i ferd med å normalisere seg etter pandemien, da vi så et kraftig dropp i direkte aktivitet og økt bruk av indirekte kontakter ifm. utbruddet av pandemien i 2020. Figur 1 illustrerer utvikling etter type kontakt.

Døgnaktiviteten øker i 2022, og det ble rapportert tre prosent flere oppholdsdøgn i 2022, sammenliknet med samme periode året før. Antall avdelingsopphold og antall utskrivninger øker med henholdsvis tre og fire prosent målt mot de 2021. Det rapporteres i liten grad om dagbehandling, men det er økning i denne kontakttypen fra 2021 til 2022.

Tverrfaglig spesialisert rusbehandling

33 500 pasienter fikk helsehjelp innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling i 2022. Dette er en økning på to prosent fra tilsvarende periode i 2021.

Tabell 2 presenterer hovedtall for aktivitet i tverrfaglig spesialisert rusbehandling for 2022. De regionale tallene omfatter aktivitet ved tilknyttede helseforetak og private avtaleinstitusjoner og er ikke korrigert for gjestepasienter mellom regionene.

Tabell 2: Nøkkeltall for aktivitet i tverrfaglig spesialisert rusbehandling, fordelt etter behandlende region. Gjelder hele 2022 og endring fra 2021.

	Helse Sør-Øst		Helse Vest		Helse Midt-Norge		Helse Nord		Private institusjoner ⁵⁾		Landet	
	Antall	Endring (%)	Antall	Endring (%)	Antall	Endring (%)	Antall	Endring (%)	Antall	Endring (%)	Antall	Endring (%)
Pasienter ¹⁾	21 061	2	6 636	0	3 639	3	2 288	1	558	-1	33 503	2
Utskrivninger ²⁾	8 748	5	2 567	11	2 420	4	1 423	1	596	8	15 754	5
Oppholdsdøgn ³⁾	378 187	2	96 656	5	64 982	-3	50 204	-3	60 088	11	650 117	2
Avdelingsopphold	10 753	4	3 325	20	2 758	2	1 607	2	858	17	19 301	7
Dagbehandling	1 248	12	1 455	13	8	-80	52	-84	0		2 763	0
Polikliniske kontakter	298 958	-8	181 681	-3	62 351	0	23 984	0	339	86	567 313	-5
- Direkte	192 829	0	133 972	-2	36 738	14	15 502	9	339	86	379 380	1
- Indirekte ⁴⁾	106 129	-19	47 709	-6	25 613	-16	8 482	-13	0		187 933	-15

- 1) En pasient kan ha vært i behandling i flere helseregioner. Det nasjonale pasienttallet er derfor lavere enn summen av de regionale tallene.
- 2) Utskrivninger er aggregert og telles per rapporteringsenhet.
- 3) Antall oppholdsdøgn inkluderer døgn innenfor rapporteringsperiodens start og slutt.
- 4) Indirekte polikliniske kontakter omfatter polikliniske kontakter rapportert med [kontakttype](#) 5, 6 eller 7. Kode 6 og 7 gjelder tele- og videokonsultasjoner som oppfyller ISF-regelverkets krav for refusjon (nye koder fra 2021).

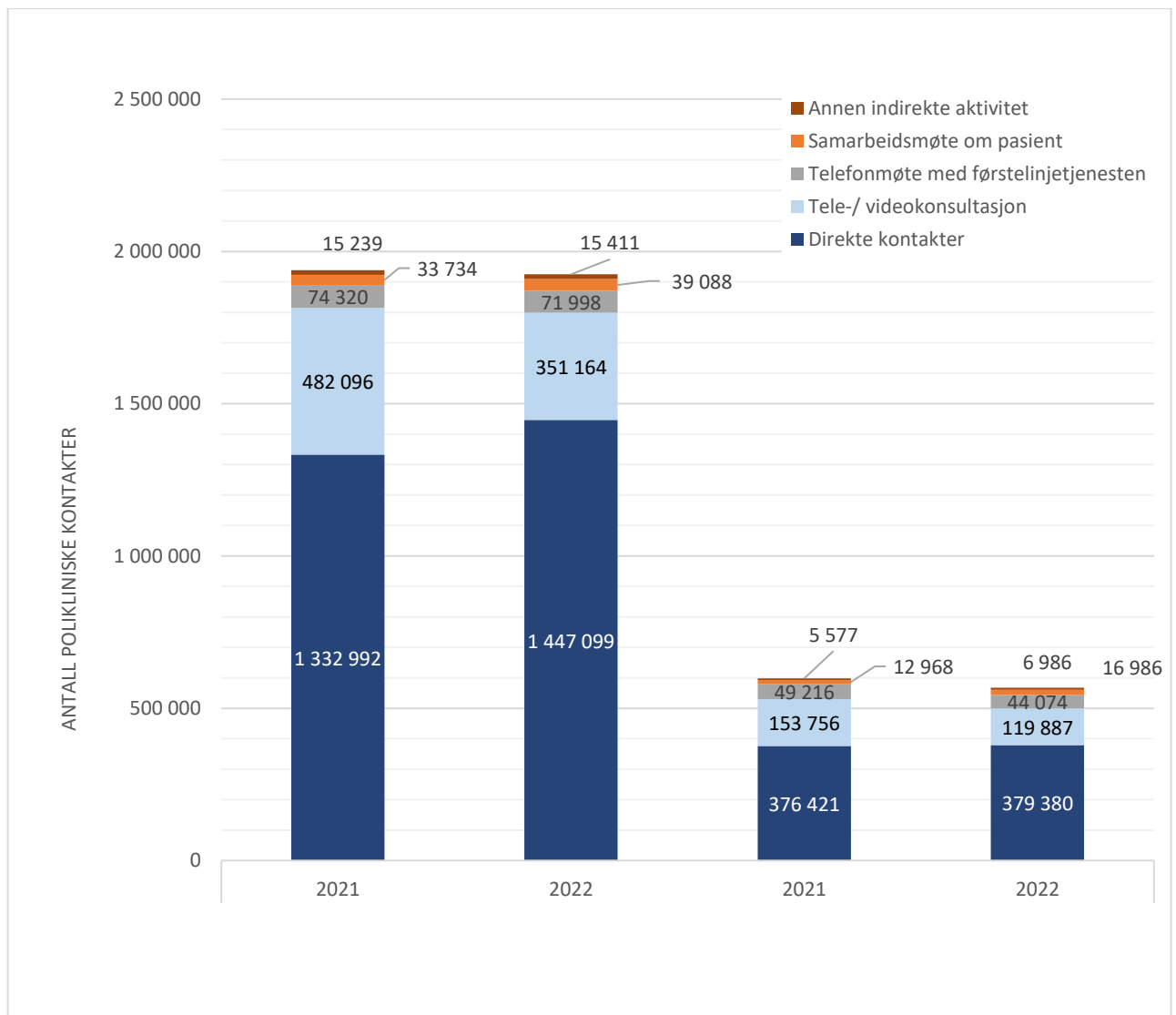
- 5) Kolonnen for private institusjoner gjelder private i ordningen for fristbrudd og fritt behandlingsvalg. Eventuell FBV-aktivitet ved private institusjoner som også har kjøps- eller driftsavtaler med de regionale helseforetakene inngår i den regionale aktivitetsstatistikken.

Innen TSB øker døgnaktiviteten, og det ble rapportert 2 prosent flere oppholdsdøgn i 2022 sammenliknet med samme periode året før. Antall avdelingsopphold og antall utskrivinger øker med henholdsvis 7 og 5 prosent målt mot 2021. Dagbehandling er som året før, men volumet av denne kontakttypen er svært lite.

Som i psykisk helsevern for voksne, reduseres det totale antallet av polikliniske kontakter fra 2021 til 2022. Tabellen viser at reduksjonen også i TSB gjelder de indirekte polikliniske kontaktene, mens det totale omfanget av direkte polikliniske kontakter økte i 2022 sammenlignet med samme periode året før.

Endringer i de ulike typene polikliniske kontaktene illustreres i figuren nedenfor. Tallene er basert på endelige data for 2021 og data for hele 2022.

Figur 1: Utvikling i polikliniske kontakter. 2021 og 2022. Psykisk helsevern for voksne og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. De to søylene til venstre er PHV, de to søylene til høyre er TSB.

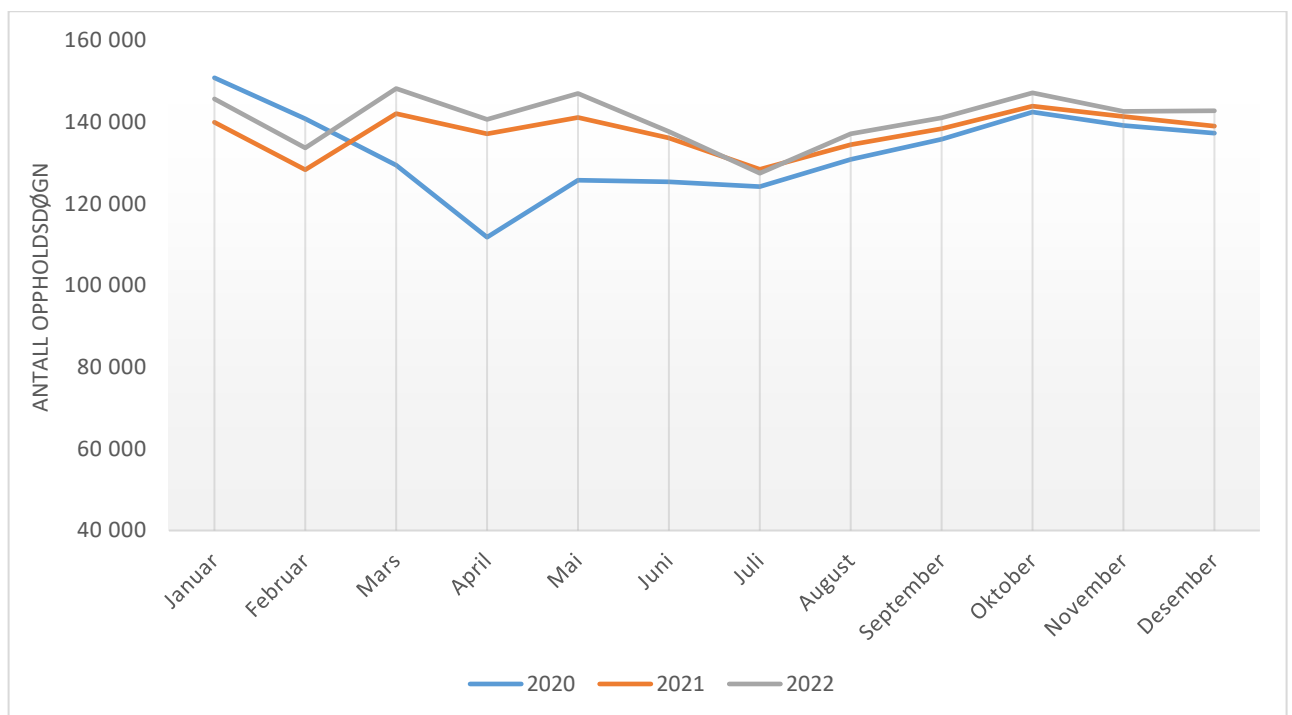

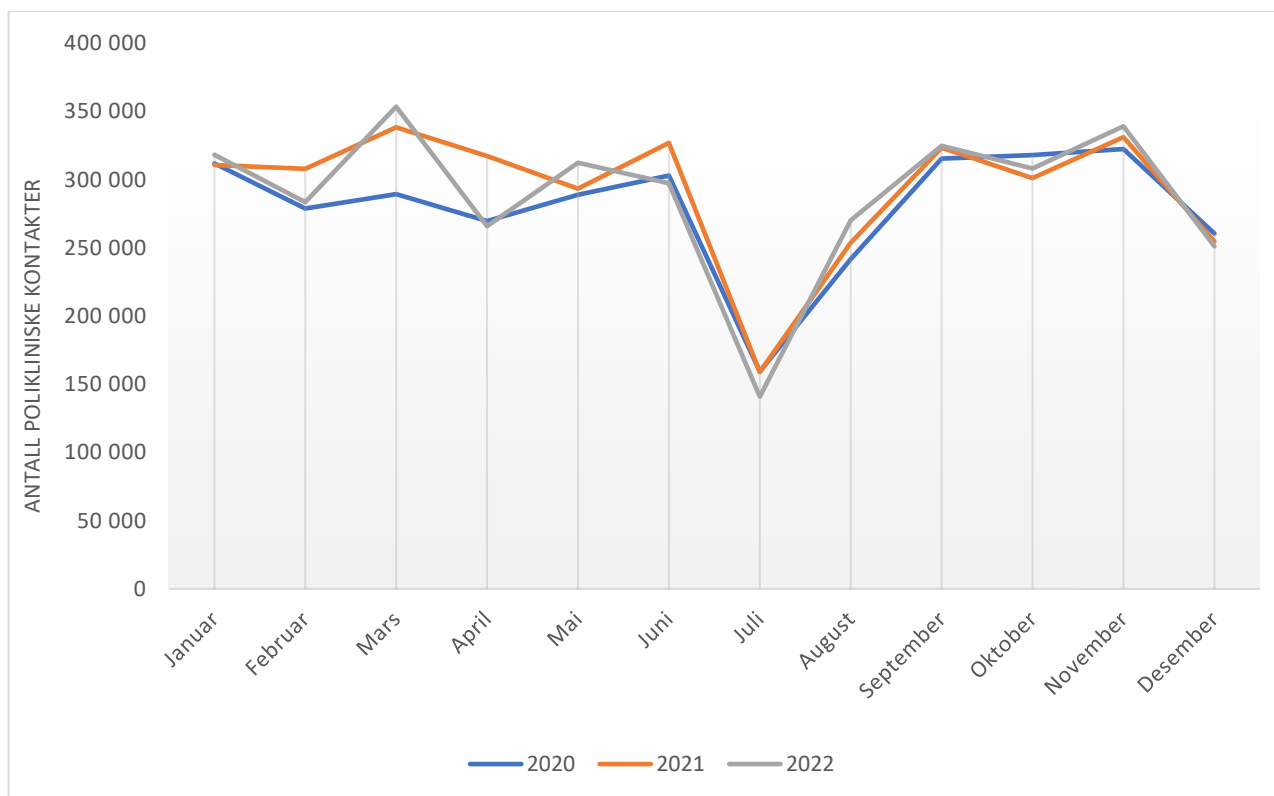
Månedlig aktivitetsutvikling i psykisk helsevern for voksne og TSB

Figurene under viser månedlig utvikling i volum av oppholdsdøgn og polikliniske kontakter i psykisk helsevern for voksne og tverrfaglig spesialisert rusbehandling sett under ett. Utviklingen er nokså lik for de to tjenesteområdene.

For oppholdsdøgn viser figuren at aktivitetsutviklingen i 2022 en ganske lik utvikling som gjaldt for 2021, men med noe større volum av aktivitet. For den polikliniske aktiviteten var aktivitetsnivået i 2022 mere variabelt sammenliknet med 2021 og 2020. Av figuren ser vi at grafen viser noen måneder med større aktivitet enn både 2021 og 2020, og noen måneder med lavere aktivitet enn begge disse årene.

Figur 2 og figur 3: Aktivitet per måned for henholdsvis oppholdsdøgn og polikliniske kontakter for 2022, 2021 og 2020. Psykisk helsevern for voksne og Tverrfaglig spesialisert rusbehandling sammenslått.

Om datagrunnlaget

Notatet viser aktivitetstall i hele 2022 og gjelder offentlige og private sykehus og institusjoner innen psykisk helsevern for voksne (PHV) og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Private institusjoner er både institusjoner med kjøps- eller driftsavtale med regionale helseforetak og institusjoner som gjennom avtale med Helfo inngår i tilbudet som dekkes av Fristbruddordningen og Fritt behandlingsvalg. Private avtalespesialister er ikke inkludert, men omtales i en egen rapport.

St. Olavs hospital har hatt en nedgang i volum på aktivitet i 2022 sammenliknet med året før. Det er nok overgangen til nytt journalsystem som har ført til et noe lavere aktivitetsnivå.

I hele 2022 fikk vi inn aktivitetsdata fra 107 av 108 rapporteringspliktige enheter. Kun en mindre privat enhet har ikke rapportert data for 2022.

Sektorinndeling

Psykisk helsevern for voksne og tverrfaglig spesialisert rusbehandling er sektordelt med utgangspunkt i foretakenes organisasjonsstruktur. Inndelingen er forsøkt avstemt mot helseforetakenes sektorinndeling i rapporterte tjeneste- og kostnadsdata til SSB.

Rapportering av fødselsnummer

Både for psykisk helsevern for voksne og for TSB er det en høy komplettethet i rapportering av fødselsnummer (tilnærmet 100 %). Dette gir et meget godt utgangspunkt for å beregne antall pasienter.